Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 89. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ТРАВНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 11, 1954. No. 89. VOL. LXI.

ТОМПКІНС ОЧОЛЮЄ ВІДДІЛ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер іменував Вільяма Ф. Томпкінса головою нового відділу в департаменті справедливости. Цей відділ називається Відділом Внутрішньої Безпеки, і це є зміна в департаменті справедливости, якої не було від довших років. Новий відділ буде частиною Кримінального Відділу, і має від нього перебрати всі справи, які відносяться до внутрішньої безпеки: отже випадки шпигунства, саботажу, нельояльности урядовців та всі справи, що зв'язані з підривними елементами в цій країні. Генеральний прокуратор Герберт Бравнел зорганізував цей новий відділ у своєму департаменті, бо дотеперішній Кримінальний Відділ був перевантажений різними справами і не міг з повним успіхом поборювати підривні елементи. Голова нового відділу матиме титул асистента генерального прокуратора, і це буде вже восьмий асистент в цьому департаменті. До нього належатимуть всі ті справи, що підходять під закон Смита, а також і ті, якими досі займався Контрольний Уряд Підривної Діяльности. Член Конґресової Комісії конґресмен Кеннет В. Кітінґ заявив, що створення цього нового відділу є „конструктивним актом", бо енергічніше поборювання підривної діяльности самим урядом спричиниться до того, що конґресові комісії не мусітимуть в такій мірі займатися діяльністю підривних елементів, як це було досі. Томпкінс має 41 рік, він був прокуратором ЗДА в стейті Ню Джерзі, і вславився поборюванням злочинних елементів у цьому стейті. Він вів справи таких злочинців, як Цвілман і Гаролд Адоніс. Після війни він був прокуратором ЗДА в Сінґапурі. Томпкін є спеціялістом в боротьбі з наркотиками. Номінація Томпкінса йде на затвердження до Сенату вже 10 травня цього року. Генеральний прокуратор Герберт Бравнел заявив, що новий Відділ Внутрішньої Безпеки буде зберігати всі конституційні права тих осіб, які будуть мати діло з ним.

Рутер остерігає перед господарською кризою

Атлантік Сіті. — Голова Індустріяльних Організацій, Волтер Рутер, виступивши на річних зборах Спілки Текстильних Робітників, заявив, що економіка країни заломиться вліті або восени цього року, якщо уряд не вживе заходів, щоб піднести купівельну спроможність широких мас населення. Уряд Айзенгавера — сказав він — передбачав, що разом з весною та птахами повернеться й добробут до цієї країни. Справді, деяке поліпшення в економіці може бути, але після того, вліті, прийде криза, якщо республіканські провідники не прокинуться зі своєї дрімоти. Але Рутер вважає, що не конче мусить прийти до збільшення безробіття. КІО в найближчих днях скликає до Вашинґтону крайову конференцію, на якій буде старатися переконати уряд вжити заходів, щоб не допустити до господарської кризи. Поодинокі ґалузі промисловости — сказав Рутер — виказують поважне число безробітних. І так, сталева промисловість працює тільки на шістьох восьмих своєї промисловости, а автомобільна тільки на 74 відсотках. Уряд зменшує податки власникам підприємств, щоб вони могли робити більші інвестиції, але, на думку Рутера, треба збільшувати купівельну силу робітників та зменшувати податки широким масам населення, щоб вони могли купувати більше товарів. Рутер пропонує такі заходи, щоб не допустити до господарської кризи: 1. Збільшити звільнену від оподаткування суму від 600 до 800 долярів на особу, що дорівнювало б підвищенню на 8,5 цента платні. 2. Підвищити обов'язкову найнижчу платню за годину. 3. Почати будову 2,000,000 домів, 345,000 шкільних кляс та шпиталів на 800 ліжок. 4. Будувати нові шляхи та реґулювати ріки.

Хочуть відобрати поштові привілеї комуністичним виданням

Вашинґтон. — Цього тижня мають внести до Конґресу закон, згідно з яким позбавлено б комуністичні видання в цій країні тих привілеїв, якими вони користуються при висиланні поштою книжок, часописів та журналів. Відповідний законопроєкт внесе до Конґресу республіканська конґресменка Кетрін Ст. Джордж, яка твердить, що її законопроєкт має на цілі заощадити податковцям кілька мільйонів долярів на рік. Друковані видання оплачується як посилки другої і третьої кляси, це значить за зменшеною оплатою в порівнянні з посилками першої кляси, — це значить, що за них оплачується решту з державних фондів. Таким чином, податковці оплачують поштові посилки за комуністичні видання, які змагають до того, щоб силою повалити демократичну форму уряду ЗДА. Конґресменка Кетрін Ст. Джордж заявила, що її законопроєкт не може заборонити висилати поштою комуністичні видання, бо це противилося б Конституції, тільки вона пропонує, щоб комуністичні видання тих організацій, які є на листі підривних організацій, можна було посилати як посилки першої кляси.

Перше зменшення числа безробітних від минулого року

Вашинґтон. — Статистичні бюра департаментів праці і торгівлі повідомляють, що в місяці квітні занотовано перше зменшення безробіття від літа минулого року, коли число безробітних почало збільшатися. В квітні число безробітних зменшилося на 260,000 осіб, а число затруднених збільшилося на 500,000 осіб. Але це зменшення безробіття не можна ще вважати за знак загального поліпшення в господарці країни, бо збільшення числа затруднених настало з чисто сезонових причин: більше затруднено в будівельному промислі та в рільництві. Зате в мануфактурній промисловості в місяці квітні і далі збільшується число безробітних. Та все таки секретар праці Джеймс П. Мічел і секретар торгівлі Сінклер Вікс у спільній заяві підкреслюють той факт, що це перше зменшення числа безробітних від минулого літа. Вони заявляють, що і в цьому місяці число безробітних зменшиться. Від перших днів березня до перших днів квітня число затруднених зросло на 500,000 осіб, це значить виносить 60,600,000 осіб. В тому самому часі число безробітних зменшилося на 260,000 осіб, і становило 3,465,000 осіб. Відсотково число безробітних зменшилося на 7%.

Уряд мусить берегти інтересів робітництва і підприємців — каже Мічел

Ню Йорк, Н. Й. — Секретар Праці, Джеймс П. Мічел, промовляючи на обіді Ротари Клюбу в Ню Йорку, сказав, що уряд мусить дбати про добро обох сторін: робітництва і підприємців. Промовець назвав політику президента Айзенгавера в робітничій ділянці, зокрема в проєкті зміни робітничого закону Тефта-Гартлі — „здоровою, стриманою, зрівноваженою і реалістичною". Президент змагає усунути дотеперішню несправедливість в цьому законі та бути чесним у відношенні до робітників і працедавців. Мічел заявив, що працедавці мусять зрозуміти, що робітничі спілки — це складова частина нашої господарської системи, і що зріст цих спілок треба підтримувати. Коли є гармонійна співпраця між організованим робітництвом і керівництвом підприємств, — то робітники можуть спричинитись до зросту підприємства. Секретар праці сказав, що хоч минулого року внаслідок страйків втрачено 28,000,000 днів праці, але ці страйки були на половину менше шкідливі, як в 1952 році.

Сенатська Підкомісія про зменшення комуністичних впливів

Вашинґтон. — Сенатська Підкомісія Закордонних Відносин у своєму звіті повідомляє, що комуністичні впливи у вільному світі зменшуються, тільки в двох країнах комуністи мають ще сильні впливи, а саме в Франції і в Італії. Також у Ґватемалі сильні комуністичні впливи є загрозою, якої не можна легковажити. З цього звіту виходить, що комуністи та їхні симпатики опанували робітничі організації та пресу в Арґентині. Загально не добачають небезпеки від комунізму в Арґентині для Західньої Півкулі, але сенатська підкомісія думає, що на випадок політичної кризи арґентинські комуністи зможуть спричинити великі клопоти. Та деякі робітничі організації ще в 1953 році почали боротьбу з комуністичними впливами між робітництвом Арґентини.

Вайлі докоряє критикам закордонної політики ЗДА

Прінстон, Н. Дж. — Сенатор Александер Вайлі, голова Сенатської Політики Закордонних Зв'язків, під час виступів в Прінстонському університеті докоряв критикам закордонної політики президента Айзенгавера. Він закликав цих критиків подати свої пляни в ділянці закордонної політики, а як їх не мають, то підтримувати ту закордонну політику, що її веде уряд. Уряд президента Айзенгавера стоїть на становищі збірної безпеки, і веде свою політику „сміливіше та динамічніше", як це робили попередні уряди. Вайлі закликав до двопартійности в закордонній політиці, головно тепер, коли вирішуються такі важливі, і одночасно делікатні політичні справи. Згадуючи про „геройзм оборонців Дієнбієнфу", сенатор закликав Францію дати повну самостійність державам Індо-Китаю, які повинні вишколити свої оборонні сили, і то якнайшвидше.

ФРАНЦІЯ У ЖАЛОБІ ПІСЛЯ УПАДКУ ДІЄНБІЄНФУ

Париж. — Серед глибокої тиші французький парлямент вислухав був минулої п'ятниці повідомлення прем'єра Лянієля, що після 56 днів геройської оборони проти кількакратно численнішого ворога, фортеця Дієнбієнфу в північно-західньому куті Індо-Китаю впала і дісталась в руки комуністів. Закликавши французький нарід до єдности в обличчі тієї трагічної події і віддавши поклін геройським оборонцям Дієнбієнфу, прем'єр Лянієль повідомив, що уряд рішив вислати дальші війська до Індо-Китаю для виповнення втрати експедиційного корпусу наслідком упадку названої фортеці. Парлямент мовчки одобрив це рішення і на знак жалоби засідання перервано. Цей жалібний настрій, що охопив всю Францію, був видний також в суботу, в 9-ті роковини перемоги над Німеччиною в другій світовій війні. Маніфестація перед пам'ятником Невідомого Вояка, в якій взяли участь всі достойники Франції на чолі з президентом Коті, і дефіляда військ від Елізейських піль до Тріюмфальної брами проходили серед мовчанки і повного спокою присутніх мас народу. Відкликано всі імпрези, закрито театри. До цього часу невідомо ще, яка доля стрінула кругло 10,000 старшин і вояків із залоги Дієнбієнфу. Невідомо теж нічого, що сталося з одинокою жінкою, що була у фортеці, піклувальницею Женевієв Терроб. Останніми словами командувача фортеці, генерала де Кастріса, що їх передав через радіо із своєї квартири в обложеній фортеці, були: „Ворог віддалений вже на кілька метрів... До побачення. Хай живе Франція!" Комуністична радіовисильня з Пейпінґу, подаючи тріюмфальне повідомлення про здобуття Дієнбієнфу, подала, що в полон попав командувач і 17 сотень війська, — однак не названо ніякого прізвища. Інша вістка каже, що спроба залоги одного ізольованого форту передертися не вдалася і всі 2,000 вояків згинули. На залогу Дієнбієнфу, що його французи здобули були парашутною операцією 20 листопада мин. року і після того розбудували у фортецю серед джунґлії, — складалися французи, марокканці, альжирці, в'єтнамці, сенґальці і Чужинецький Леґіон, а в ньому особливо багато німців.

През. Айзенгавер вислав президентові Франції Коті депешу з висловами співчуття з приводу упадку Дієнбієнфу, прославляючи високо хоробрість його залоги та закликаючи до єдности альянтів в боротьбі за волю. През. Коті відповів подякою.

Комуністична преса про упадок Дієнбієнфу

Московська „Красная Звезда", орган совєтської армії, пишучи у тріюмфальному тоні про упадок французької фортеці в Індо-Китаї, твердить, що він є прогрою „французьких колонізаторів і американських агресивних кол". В Індо-Китаї, мовляв, французи ведуть за допомогою ЗДА колоніяльну війну, на яку в теперішніх часах нема місця. У тому самому тоні пише теж паризька комуністична „Л'Іманіте", облудно бідкаючи, які то втрати несе французький нарід наслідком політики реакційно-колонізаторського уряду.

Англія викидає двох совєтських „дипломатів"-шпигунів

Лондон. — Англійський уряд зажадав, що Москва відкликала двох військових аташе совєтської амбасади в Лондоні, майора Івана Пупишева і майора Андрея Ґудкова за їх шпигунську діяльність. Хоч в офіційному повідомленні нічого ближче не сказано, проте газети повідомляють, що названі совєтські старшини старалися здобути різні технічні подробиці щодо різних родів англійських військових літаків. За діяльністю тих совєтських старшин стежили віддавна органи англійської контррозвідки і Скотленд Ярду. Обидва названі совєтські військовики є членами амбасади СССР у Лондоні від 1951 р. і кожний з них має дружину і дитину. В 1952 р. англійський уряд видалив за спроби шпигунської діяльности другого секретаря совєтського посольства, Павла Кузнецова.

● **Роджер Джілберт Банністер** у четвер 6 травня ц. р. здобув собі славу у спортовому світі: біжучи проти сильного вітру, він перебіг одну милю за 3 хвилини 59,4 секунди, побивши цим усі попередні рекорди за останніх 20 років. Банністер має 52 років і брав участь у змаганнях між Британським Об'єднанням Аматорів Легкоатлетів, якого він є членом, і Оксфордським Університетом.

У ЖЕНЕВІ РОЗПОЧАЛИСЬ НАРАДИ НАД СПРАВОЮ ІНДО-КИТАЮ

ФРАНЦІЯ ЗАКЛИКАЄ НЕГАЙНО ПРИПИНИТИ ВІЙНУ. — КОМУНІСТИ ЗГОЛОШУЮТЬ НЕСПРИЙНЯТЛИВІ УМОВИ

Женева. — Передбачене на п'ятницю мин. тижня засідання Женевської конференції у справі Кореї було відкликане без подання офіційної причини. За кулісами говориться, що західні альянти є рішені відкинути остаточно комуністичні пропозиції і зірвати дальші розмови про Корею, якщо комуністи не погодяться на те, щоб вибори в цілій Кореї відбулись під доглядом Об'єднаних Націй. В заміну альянти погодяться на переведення виборів в цілій Кореї, а не тільки в її північній частині. Якщо комуністи відкинуть таку пропозицію, тоді вина за зірвання переговорів буде по стороні комуністів. Тим часом Женевська конференція розпочала в суботу радити над Індо-Китаєм. Французький міністер закордонних справ зголосив внесок на негайне припинення збройних дій на таких умовах: комуністичні партизани, які не належать до реґулярних комуністичних збройних сил, роззброюються, а реґулярним французько-в'єтнамським і комуністичним військам визначуться райони, що вони їх зберігають до часу остаточного замирення. Дев'ять держав, що становлять Женевську конференцію про справу Індо-Китаю, переймають ґарантію щодо зберігання миру і виступлять солідарно проти кожного його порушника. Комуністи ще не відповіли на цю пропозицію, але є відомості, що вони відкинуть її, спротивившись, щоб поменшувати комуністичну збройну силу із збереженням ненарушною силу французів і в'єтнамців. Зате комуністи несподівано зажадали, щоб до Женеви запросити „повстанські уряди" з Ляосу і Камбоджі. Це обурило передусім Ляос і Камбоджу, де ніяких таких повстанських урядів до цього часу — взагалі не було: як висловився один із учасників Конференції, комуністи мерщій придумали такі уряди, щоб мати притоку шахувати ними французів і Захід на Женевській конференції. Голова американської делеґації, державний підсекретар ген. Ведел Смит виголосив свою першу промову, закликаючи комуністичну сторону розпочати переговори про замирення в Індо-Китаї з добрими інтенціями, маючи на увазі, що річ іде про мир у всьому світі. Дебата про Індо-Китай розпочалась за головування на конференції англійського міністра закордонних справ Ідена.

Жуков славить Айзенгавера і погрожує війною

Москва. — Совєтський маршал Жуков оголосив на сторінках московської „Правди" велику статтю, в якій славить президента Айзенгавера, як колишнього головного командувача у переможній другій світовій війні. Водночас Жуков погрожує „джентелменам з імперіялістичного табору" і перестерігає Америку, щоб вона не зважилась несподівано нападати на Совєтський Союз. Частина статті Жукова з погрозами під адресою „американських імперіялістів" подабає своїм стилем радше на писанину редакторів „Правди", як на вояцький стиль генерала — зауважує московський кореспондент „Ню Йорк Таймс-у".

Італійський парлямент проти атомової зброї

Рим. — Вперше від минулої осени, коли італійський парлямент одноголосно прийняв резолюцію про Трієст, — всі політичні партії, від християнських демократів до комуністів включно, одностайне голосували за резолюцією, яка закликає уряд підтримати кожну міжнародну умову про заборону вживати атомову і водневу зброю. Стрималися від голосування тільки дві крайні праві групи — неофашисти і монархісти. Це голосування було вислідом тактичної гри: проурядові партії побоюються, щоб комуністи не стали єдиними „заступниками інтересів" невинного цивільного населення Італії, а то й цілого людства, і щоб проурядові партії не були примушені або голосувати за пропозицією комуністів, або дати поживу комуністичній демагогічній пропаґанді. Тому християнські демократи нав'язали резолюцію проти вживання атомової і водневої зброї до останнього заклику Папи.

Тіто предкладає остаточний плян згоди про Трієст

Беоґрад. — Югославський маршал Тіто пред'явив у пресовому інтерв'ю новий плян порозуміння з Італією щодо Трієсту, дуже зближений до того, що його поручали три західні великодержави. Тіто пропонує, щоб Італія дістала місто і порт Трієст і більшість зони „А", окупованої тепер Англією і ЗДА, а Югославія, задержавши зону „Б", дістала б тільки кілька сіл із зони „А" і получення до Словенії. Зате Тіто пропонує тісний військовий союз з Італією, яка приступила б до пакту Югославії, Туреччини і Греції. Реакції на цей плян із Риму ще нема.

КІНЕЦЬ ТИЖНЯ В МЕТРОПОЛІЇ

Ню Йорк. — Минулі п'ятниця, субота і неділя, 7, 8 і 9 травня, належали до одного з найбільш заповнених українськими імпрезами кінців тижня. Із цілої низки різних імпрез згадати б:

Б-ТВО Св. ВОЛОДИМИРА, 130 ВІДДІЛ УНСОЮЗУ, ВІДЗНАЧИЛО СВОЄ 50-РІЧЧЯ

Ню Йорк. — Минулої суботи Братство св. Володимира, відділ 130 У.Н.Союзу, відсвяткувало в залях У.Н.Дому 50-річчя своєї діяльности бенкетом, полученим з концертовою програмою. Присутніх привітав голова Б-тва О. Марків; проводив бенкетом п. Михайло Кравчук. Цікаву історію Братства переповів коротко п. Михайло Коваль, а доповнив її не менше інтересним фінансовим звітом п. Дм. Лучанко. Привіт від Головного Уряду У.Н.Союзу склав гол. предсідник Дмитро Галичин, згадавши ще й голоси чужинців про культурну працю Союзу та його ролю як свого роду амбасадора української справи. Бенкет розпочато американським гимном, який відспівала п-ні М. Кобрин-Кокольська. Потім о. Михайло Кулинич провів молитву. По вечері п-ні Кокольська відспівала ще низку українських пісень при фортепіяновім акомпаніяменті п-ни Л. Вахнянин. Бенкет, в якому взяли участь члени Братства та представники різних інших організацій, закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". Після бенкету відбулися танці.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛИСЯ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ НАРАДИ ВІДДІЛІВ УНС

Ню Йорк. — Минулої неділі, 9-го травня, тут у залі У. Н. Дому відбулися передконвенційні збори відділів Українського Народного Союзу метрополії Ню Йорку і Ню Джерзі, в яких взяло участь кількадесять делеґатів на конвенцію і представників тих відділів. Зборами проводив п. Д. Галичин, а секретарював п. Баранюк. Заторкнено цілу низку важливих питань та проєктів на конвенцію, зокрема деякі зміни в статуті, з уряду заповіджено низку забезпеченевих поліпшень в молодечому департаменті, обговорено справу спільної поїздки на конвенцію до Вашинґтону та зголошено низку кандидатів до Головного Уряду УНС. На закінчення нарад, під час яких поінформовано приявних про стан підготовки до Ювілейного Фестивалю в Карнеґі Голл в неділю 16-го травня, п. С. Федів висвітлив кольоровий фільм „Союзівка". На зборах були приявні, крім голови УНС п. Галичина теж головний секретар п. Г. Герман, заступник голови п. Й. Лисогір та головний радний п. Кучма.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ „ДЕНЬ МАТЕРІ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Старанням Окружної Ради Відділів Союзу Українок влаштовано тут минулої, суботи 8-го травня, оріґінальний „День Матері" — балет на три дії у виконанні балетної школи прімабалерини Валентини Переяславець.

ВАДИМ КІПА ЗНОВУ ОДУШЕВЛЯВ ПУБЛІКУ ВЛАСНИМ КОНЦЕРТОМ

Ню Йорк. — Одушевлена публіка довго „не випускала" зі сцени школи Вашинґтона Ірвінґа відомого нашого піяніста Вадима Кіпу, який минулої п'ятниці ввечері дав тут фортепіяновий концерт. У програмі концерту були твори Баха, Брамса, Ван Бетговена, Чайковського, Шопена, Ліпіта та Верді-Ліпіта і оріґінальна композиція приявного на концерті М. Фоменка, якого публіка, разом з піяністом, щиро оплескувала. Піяніст, між іншим, буде разом з п-ною Лесею Вахнянин акомпаніювати об'єднаним хорам метрополії на найближчій ювілейній імпрезі УНС в Карнеґі Голл в неділю, 16-го травня.

КОНЦЕРТ ВСЕВОЛОДА КАРАҐІОЗА

Ню Йорк. — В Карнеґі Рісайтел Гол відбувся 8 травня пополудні концерт оперових арій тенора Всеволода Караґіоза та його дружини, сопраністки Гілди Ґайланс. Артисти співали соля та дуети з таких опер, як Тоска, Ля Богему, Мадам Батерфлай та Аїда Вердія. З українського репертуару: арії з Тараса Бульби у власному аранжуванні п. Караґіоза та Запорожця за Дунаєм Артемовського. П-ні Ґайланс співала ще естонські пісні. Публіці, майже неукраїнській, таки найкраще припала до вподоби пісня з Тараса Бульби, яку вона гаряче оплескувала.

„ЧАЙ У ПАНА ПРЕМ'ЄРА" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — До цілої низки українських імпрез у цій метрополії з кінцем минулого тижня долучилася й інтересна вистава комедії З. Тарнавського і Б. Нижанківського: „Чай у пана прем'єра." Виставку дав Український Театр з Филаделфії в постановці В. Шашарівського.

В АМЕРИЦІ

● **Жінка правника Рея Дженкінса**, який веде переслухання в справі непорозуміння між сенатором МекКарті і секретарем армії Робертом Стівенсом, заявила, що її чоловік так багато працює, що не має часу на відпочинок. Він починає працю о 9 годині ранку, а закінчує аж після півночі.

● **Біля місцевости** Корпус Крісті в Тексасі знайдено патрульний бомбовик з 10-ма членами залоги. Між ними не було ані одного живого.

● **Голова Спілки Вуглекопів** Джан Л. Луїс привітав бувшого президента ЗДА Геррі Трумана такими словами: „Маю честь привітати людину, про яку я хотів би сказати, що вона є президентом ЗДА, але про яку мушу сказати, що вона є тільки бувшим президентом ЗДА". 1948 року Луїс гостро критикував Трумана, який неприхильно про нього висловився.

● **З Параґваю** повідомляють, що після бунту кавалерійського полку проти президента Федеріко Шавеза, там настав спокій. Немає вісток, що сталось з Шавезом. Владу в країні виконує провідник Партії Калорадо. Під час бунту вбито кілька осіб, між ними й шефа поліції Роберта Л. Петіва.

● **Міська Рада Ню Йорку** зарядила власникам ресторанів, щоб воду в ресторанах подавалося гостям на стіл тільки тоді, коли вони її зажадають. Зроблено це з огляду на те, що рівень води в міських резервуарах внаслідок довгої посухи значно обнизився. Це зарядження має пригадувати мешканцям Ню Йорку, щоб вони заощаджували воду вдома.

● **Кіновиробня** „Твентієт Сенчері-Фокс" набула право зафільмувати книжку Фултона Аведслера „Найбільша подія світу" про життя Ісуса Христа. Цей фільм принесе спадкоємцям автора книжки, якої продано мільйон примірників, понад 2,000,000 долярів.

В СВІТІ

● **Єлисавета II** втратила під час подорожування довкола світу 5 фунтів ваги. Проте вона цілком здорова, хоч дуже втомлена. Найбільше виснажили її відвідини в Австралії, де прийняття, промови, балі, авдієнції і різні церемонії та імпрези могли, як пишуть газети, змучити атлета, а не то молоду жінку. До того ж вона мусить ще завжди всміхатися!

● **У Ватикані** переведено за середньовічним звичаєм заприсяження 17 нових членів папської ґвардії. Папська ґвардія складається з самих швайцарців і нові ґвардійці — це теж швайцарські німці та французи. Заприсяження відбулося в роковини кривавих заворушень у Римі, які відбулися 6 травня 1527 р., і під час яких в обороні папи Климентія VII згинули 189 ґвардійців.

● **У Гамбурзькому порті** відбулася трагічна спроба втечі одного моряка з польського комуністичного корабля. Моряк скочив у воду ще у Кільському каналі, де його виловив голляндський пароплав і доставив на сушу. Однак з комуністичного корабля вислали за втікачем погоню, яка настигла його саме в той час, коли він видирався з рук німецьких моряків. Ці останні послухали комуністів і видали їм втікача, поки він встиг попросити компетентні чинники дати йому азиль.

● **Китайська комуністична** делеґація в Женеві влаштувала „коктейл-парті" для 250 різнонаціональних журналістів. Подавали китайські і французькі вина та китайські солодощі. Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" пише, що дехто з чужинецьких журналістів ховав собі солодощі „на пам'ятку". Багато вина порозливалось гостям на одяг в тісноті й натовпі. Господарі вимушено посміхались і старалися якнайменше говорити.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІЖ СУСІДАМИ

Між Канадою та З'єдиненими Державами нема такого „возз'єднання", яке змайструвала Москва у відношенні до України. Тому й не чути в тих країнах облудних та беззмістовних декламацій про „вічну любов" та „вікове братання". Існують тільки „сусіди", що мають одні й ті самі або дуже подібні погляди на те, що в житті найцінніше, „сусіди", які взаємно один одного шанують і один одному бажають добра.

Такого переконання можна набрати зі знання Канади і ЗДА, а теж і з відвідин канадійського Генерального Губернатора, Вінсента Мессі, зокрема з його промови, яку він виголосив у Вашинґтоні перед повним збором обидвох палат Конґресу. Згадавши за свої перші відвідини ЗДА, як він став першим послом незалежної Канади до З'єдинених Держав, Мессі підкреслив, що він тепер прибув як „Генеральний Правитель", який, одначе, не „править", бо Канада, хоч є членом Комонвелту, „цілковито вільна і незалежна держава", і то в такій самій мірі, як З'єдинені Держави.

Дуже характеристичне те, що сказав Мессі представникам в Конґресі про Американську Революційну Війну, себто про боротьбу американців з Англією, як і про Конституцію ЗДА та Декларацію Незалежности. Генеральний губернатор, що репрезентує в Канаді суверена, осідок якого в Англії, заявив в американському Конґресі, що англійський нарід 18-го століття завдячує дуже багато Американській Декларації Незалежности та Конституції ЗДА, бо саме вони змусили його перевести основну ревізію щодо давніх свобід своєї країни. Навіть весь Комонвелт вдячний Америці, бо вона допомогла зберегти й збагатити вільний спосіб життя. При цьому Мессі пригадав, що Американська Революція мала чимало щирих приятелів в Англії, а він сам є членом такого лондонського клюбу, який існував вже за часів цієї Революції і члени якого не приховували радости, коли надходили вістки про американські перемоги. Знов же один з членів цього клюбу, казав Мессі, таки кожного вечора пив за здоров'я та перемогу Вашинґтона!

Немає потреби широко розписуватись про природну реакцію в Конґресі на ті слова, повні гумору та справжньої щирости, можливої тільки між приятелями.

До того, що спільне й дороге Канаді й З'єдиненим Державам, зарахував Генеральний Губернатор в першу чергу — нелюбов до реґіментації, пошану до різнородности поглядів, віру в те, що людина має право бути паном свого життя та що кожна група людей повинна зберігати свою традицію. „Ми знаємо, що ви не бажаєте собі мати на границі сусіда, який був би тільки відбитком вашої країни, а радше спільноту з почуттям власної гідности, що вірно держиться свого власного шляху", говорив Мессі.

Генеральний Губернатор підкреслив ще могутню силу ЗДА, економічну і військову, присвячену справі свободи, за що „належиться Америці дяка від усіх, що люблять волю всюди". Вкінці заговорив про Канаду та З'єдинені Держави, як партнерів, союзників „в обороні речей, які цінимо" і які мусять бути „активно та завзято боронені", як це було недавно в Кореї й як це продовжується в Европі, де стаціоновані теж і канадійські бриґади.

Свою промову закінчив Мессі такими словами:

„У нашій співпраці ми не завжди погоджуємось щодо кожної подробиці наших плянів, над якими спільно дискутуємо, проте немає між нами ніяких розходжень щодо основних цілей, до яких змагаємо; ми можемо час від часу різнитися щодо „як", але ніколи щодо „чому"; можете рахувати на нас, як на вірних приятелів і товаришів".

До цього можна б хіба додати, що теж і Канада має в американському народі та уряді З'єдинених Держав „вірних приятелів і товаришів" — в добрій і лихій годині. Щодо цього немає найменшого сумніву. Це чиста і щира правда, яка не потребує ніяких формальних заяв, повних гарних, але часто наскрізь облудних слів, як це буває завжди в заявах кремлівських представників про „добросусідські відносини", бо ці відносини — це московське насильство не тільки над землею сусідів, але й над їх душею, або намагання підступом і терором те саме осягнути ще й над тими, що мали досі щастя не бути сусідами Москви.

ЗНАННЯ ПРЕДМЕТУ — ДЖЕРЕЛО ПОЛІТИКИ

„Під прапором Маркса, Енґельса, Леніна, Сталіна і під проводом Комуністичної Партії, — вперед до перемоги комунізму!" — закликає маніфест Центрального Комітету Всесоюзної Комуністичної Партії з нагоди крикливого святкування офіційною верхівкою СССР роковин Переяславського договору. Той заклик пригадав недавно на сторінках органу католицької архиєпархії Ню Йорку, „Кетолик Нюз", колишній головний редактор комуністичного щоденника „Дейлі Воркер", Луїс Буденц, який порвав усі зв'язки з комунізмом і тепер є професором католицького Фордгем Університету. Пишучи про той совєтський крик з приводу Переяславського „возз'єднання" й цілком правильно оцінюючи його справжнє значення, Буденц нав'язував до наведеного вгорі заклику: „Ми повинні дбайливо стежити за такими закликами, при чому цей останній є повторенням бойового заклику совєтського диктатора Маленкова в його звідомленні з жовтня 1952 року. І коли Маленков висловлює таку думку, а Центральний Комітет повторює її, то вони роблять це з *повною* свідомістю, що комунізм може вдержатися тільки тоді, коли Совєти виграють свою боротьбу за опанування світу. Це те, що заявив Сталін у березні 1939 року. Це те саме, що комуністи вічно повторювали й раніше". І Буденц запитує: „То чому З'єдинені Держави переговорюють з ворогом, для якого нема інших цілей, як тільки знищити нашу націю на своєму шляху до панування над світом? Наші переговори в Берліні йшли в супроводі нових червоних затій — на терені Південної Америки, не тільки в Ґватемалі, але також в інших державах, і поза Америкою; в Італії, де криза є майже катастрофальна, — в Азії, про яку останній звіт ОН говорить, що торгівля з червоним Китаєм поспішає тепер вперед бігом і скоками. В останньому тижні я дістав багато листів, між ними один від священика в стейті Вашинґтон, з висловами стривоження з приводу нездібности Америки зупинити совєтську аґресію".

Як же поводитись у відношенні до большевиків? Буденц не ставить крапки над „і", але дозволяє читачам поставити її на основі своєї головної тези: „Можемо бути певні, що кризи в усіх країнах, які є або можуть бути нашими союзниками, зростатимуть щораз більше коли ми будемо триматися фальшивої думки, що треба переговорювати з Совєтами. За кожним разом, як тільки ми робимо це, додаткові мільйони народу втрачають віру в добрі заміри З'єдинених Держав".

Так пише колишній чільний комуніст. Він пише так тому, що знає комуністів краще, як хтонебудь. У своїй критиці американської політики у відношенні до СССР він подає клясичний доказ прастарої правди, що основою кожної політики є знання даного предмету: держави, краю, народу, історії, культури, духових течій, настроїв. Всесвітня історія повна прикладів, як одні полководці здобували перемоги тому, що знали добре свого противника, і другі ганебно програвали, не знаючи його терену і його способу воювання. З найновіших часів можна пригадати дві найбільші прогри наслідком незнання терену політичних дій: прогру Гітлера наслідком злегковаження самостійницьких тенденцій підсовєтських народів і поведення супроти них політики винищування, і політичну прогру Рузвелта у другій світовій війні. Він не знав всього Сходу Европи, ані Совєтів, ані їх народів, ані тієї рушійної сили совєтського союзника, яким був і є російський імперіялізм плюс комуністичний месіянізм — і не тільки загирив через те всі здобутки військової вигри у другій світовій війні, але й довів до катастрофи в Китаї і — в дальших наслідках — до всієї теперішньої міжнародної ситуації.

Не можна казати, що Д. Д. Айзенгавер, чи Дж. Ф. Доллес — це, щодо свого знання російського комунізму і його керівників — наслідники Рузвелта й Трумана. Проте і вони і велика більшість нинішніх керівників ЗДА або знають ще СССР і міжнародний комунізм замало, або лякаються послідовно казати „б" після „а", або діють завжди ще під впливом давніх, закорінених в Америці поглядів на чистоту і демократичність засобів у відношенні до всіх і вся, включно з ґанґстерами на зразок Аль Капоне, що його пригадав „Ню Йорк Таймс", пояснюючи значення ратифікації Совєтами конвенції ОН проти народовбивства. На закордонній політиці ЗДА у відношенні власне до СССР і інших комуністичних країн тяжить гріх ультрадемократичної чесности і льояльности. Ми вже бачили, до чого доводить надмірна льояльність із дотримуванням таких точок Ялтинської умови, як напр., примусова репатріяція всіх колишніх совєтських громадян! Видавали старшин із протисовєтських формацій, коли жадали цього Совєти, видали козацького генерала Краснова, видали тисячі фанатичних протисовєтських вояків на певну смерть, — а тепер ганяються за кожним окремим втікачем з совєтського МВД! Розпорошено мільйони німецьких вояків і тисячі німецького старшинського корпусу, які були б негайно перейшли під американське командування, коли б було дано їм змогу зберегти переорганізовані німецькі формації з новим завданням, а тепер стільки енергії витрачається на сформування 50 нових німецьких дивізій, і то без успіху! І чи не краще було зберегти в цілості таку бойову одиницю, як І Українська Дивізія з її високою військовою мораллю і її ідейним протисовєтським обличчям?!

Всі ці страшні помилки зроблено тільки тому, що тодішні політичні і військові керівники ЗДА не знали досить добре европейського терену, не знали, зокрема, СССР та його народів. Вони щойно після другої світової війни „відкрили Европу" і досі ще не відкрили всіх основних проблем европейського Сходу, не маючи сили відірватись від перестарілих і невірних привичних формул та поглядів. Безумовно, ніхто навмисне не робить помилки. В сучасній Америці видно гін до пізнання правди, до пізнання предмету. Нещастям Америки є те, що існують все ще сотні й тисячі „фахівців", які ширять лже-правду, і що так трудно виполоти той кукіль, яким засмічене поле американської закордонної політики,

Володимир Янів

АКТИВІЗАЦІЯ СОВЄТСЬКИХ НАУКОВИХ КОЛ

(Обсервація з Парижу)

В днях 1-26 квітня ц. р. відбулися в Парижі „Інтернаціональні Дні Психології Дитини". Інтернаціональні Конґреси Загальної Психології відбуваються щотри роки і їх було досі 13 (14-й відбудеться в червні ц. р. в Канаді), а психології дитини присвячується оце збільшену увагу лише вперше. Почин гідний уваги, і тому не диво, що на Конґресі зібралося 568 учасників з 29 країн. Програма передбачала 137 доповідей, і приблизно стільки було прочитаних. „Дні" відбувалися під гаслом „все для щастя дитини і майбутнього покоління". Факт зрозумілий для ґенерації, яка пережила дві світові війни, зокрема в країні, яка двічі була над берегом пропасти; зрештою, так сформульований постулят мусить в основному викликати живий відгук в шляхетної людини. Але ми звикли, що слова не завжди покриваються зі справжніми інтенціями, і гарних фраз уживається в нашу добу зчаста для прикриття справжніх цілей. Зокрема, ми навчилися обережно ставитися до декламацій про мир, відколи ними почала послуговуватися большевицька пропаґанда. Так було і цим разом, — і треба відразу сказати, що і в даному випадку інспіраторами „мирної" пропаґанди були большевики. Психологічні наукові кола у Франції „ліво" зорієнтовані, і організатори „Днів" запросили до участи в спільних працях науковців з-поза „залізної заслони", які тим разом запрошення прийняли, але рівночасно надали напрям цілому Конґресові.

Коли зважити, що на останньому Загальному Інтернаціональному Конґресі Психологів у Стокгольмі (1951), як зрештою взагалі на більшості інтернаціональних наукових зустрічей, совєтські науковці не приймали участи, тоді зміна їхньої тактики мусить застановити. Мабуть, було б невірно пояснювати приїзд совєтської делеґації виключно „лівістю" організаторів. Скоріше треба цей факт пов'язати із вступленням Совєтів до ЮНЕСКО, що незаперечно вказує, що Совєти переходять від „холодної війни" до „мирної офензиви". Коли зважити безкритичність поважного відламу наукових кол західнього світу, яку мали ми нагоду обсервувати на реферованих „днях", тоді приходиться таки бити на сполох. Можна сказати, що совєтській делеґації вдалося виконати своє завдання на 100%, і то не так завдяки науковості виступів, як радше завдяки наївним учасникам, які зраділи, що їм вдалося усунути „залізну перегороду" на одному з відтинків життя. Це сполучалося з надією, що започаткована співпраця пошириться й на інші відтинки, а тому всі слова совєтської делеґації приймали за добру монету. Доходило до того, що речі давно відомі або очевидні з погляду сучасного стану психології слухняна авдиторія приймала за винаходи совєтської науки. Ця авдиторія не раз виявляла ентузіястично свою вдячність за отриману науку.

У склад совєтської делеґації входив проф. А. Смірнов і проф. Н. Менчинська, обоє з Москви. Вони мали свого перекладача і виступали в російській мові. Треба згадати, що офіційними мовами Конґресу були — французька, якою прочитано переважну більшість доповідей, німецька, англійська і еспанська. Під час читання доповіді в одній із чотирьох названих мов подавано рівночасно переклади в трьох інших. Виступи делеґатів з Москви відбувалися в той спосіб, що наперед читав доповідач кілька речень по-російськи, а потім перекладач читав відповідні місця з готового перекладу, який мав у руках.

Наради Конґресу відбувалися в чотирьох рівнобіжних Секціях, а на одну доповідь з дискусією було в основному відведено пів години. Така техніка читання доповідей була значним обтяженням, зокрема ще й тому, що й всі виступи дискутантів мусіли бути наперед перекладані доповідачам, а потім знову треба було перекладати їх відповіді. Протягання доповідей чи дискусій не давало змоги переходити зі засідання одної Секції на засідання іншої, а при зміні Секції не можна було передбачити, на яку саме доповідь трапиться.

Крім делеґатів з Москви, були також представники сателітних держав, а саме проф. Т. Томашевський з Варшави і проф. Ваня з Праги. Вони виступали у французькій мові. У всіх їхніх виступах відчувалася велика зв'язаність отриманими інструкціями, і можна було бачити, як вони часто консультувалися зі Смирновим. До речі, їхні виступи в дискусіях чи на заключному засіданні цільно нотовані перекладачем російської делеґації, хоч своє заключне звідомлення Томашевський читав зі свого зошита.

Політичний бік Конґресу виявився на самому початку, і був помітний не тільки в промовах, але й в наукових виступах. Напр., голова Організаційного Комітету і предсідник „Днів", один з найвизначніших сучасних французьких психологів, проф. Г. Валльон гостро скритикував у своїй вступній промові сучасний стан психології дитини, але зате відзначив заслуги Павлова, незаперечно великого вченого, відношення якого, однак, до психології дитини досить далеке. („Павловізм" є плеканий совєтською психологією). В своїм експозе не знайшов він місця ні для німецьких, ні для американських психологів, серед яких чимало визначних учених досліджували саме психологію дитини.

„Мирну офензиву", започатковану совєтськими науковими колами, можна було виразно зауважити в привіті для Конґресу, що його виголосив Смирнов. У своїй короткій промові він підкреслив важливість міжнародних зустрічей і висловив надію, що в майбутньому зустрічі совєтських учених з іншими будуть частіші.

В доповіді Смирнова („Проблеми психології навчання") мусіло кожного вихованого на Заході психолога здивувати висловлене ідеологічно-політичне кредо, що, мовляв, совєтська психологія базується на діялектичному матеріялізмі, коли відомо, що передумовою всякого наукового досліду в принципі вважається його філософічну дистансованість. До речі, дальші висновки доповідача не в усьому потвердили „матеріялізм" совєтської психології, — навпаки, помітний у ній виразний відступ з суто матеріялістичних позицій.

Матеріялістичний світогляд, характеристичний для доби на переломі XIX і XX століть, в психології проявився в основному в трьох напрямах: 1) психологія виявила скептицизм у віднесенні до „свідомости", як до основного поля досвіду. За браком можливости контрольованого досліду „свідомости", увага дослідників (зок-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ярослав Курдидик

ПІСЛЯ УПАДКУ ДІЄНБІЄНФУ

Комуністи здобули Дієнбієнфу, з упадком якого закінчується один і починається черговий етап боротьби за Індо-Китай, за Азію, за світ.

Серед повені різних думок та завваг про Індо-Китай, а зокрема про Дієнбієнфу, може найкраще підходить окреслення — що французи вели там геройський бій не за виграш, а за те, щоб з з честю зійти з поля бою...

Найкращою ілюстрацією до теперішнього положення в Індо-Китаї була заява французького артилерійського старшини, якого скинули разом з парашутистами до Дієнбієнфу. Американському кореспондентові, що був разом з ним на літаку, він сказав:

— „Не думайте, що я божевільний або великий герой, який зголосився добровільцем до Дієнбієнфу для того, щоб звідти вже більше ніколи не повернутися. Ні! Я йду туди для того тільки, щоб врятувати честь Франції, коли вона сходитиме з поля бою"...

Дуже багато уваги приділювано Дієнбієнфу, забуваючи при тому, що коли ця фортеця відіграє ролю серця, яке живе й б'ється в Індо-Китаї, то місто Ганой над Червоною Рікою, із своїми двома летовищами, — можна порівняти з кров'ю, яка оживлювала це серце своїм безперебійним постачанням впродовж усієї геройської битви.

Ганой буде черговою ціллю комуністичних „партизанів", яких під сучасну пору нараховують у північному Індо-Китаї біля 100,000. Властиво, комуністи тримають вже тепер Ганой майже в ізоляції. На 160,000 населення припадає яких 5,000 французів. Французи знають, що хто тримає у своїх руках дельту Червоної Ріки, той володіє цілим Індо-Китаєм. Останніми часами витворилася така ситуація, що на тій же самій території північного Індо-Китаю виступають паралельно червоні партизани Го Чі-міна й французькі юнійні військові з'єднання. Це слід розуміти так, що ті самі терени, контролюють вдень французи, а вночі партизани.

Ганой, що лежить всього за 53 милі від порту Гайпонґ, має потрійне сполучення з портом — водою, автострадою і залізницею. Постійними нападами і мінуванням партизани довели до того, що постачання відбувається з щораз більшими перебоями. Французьке командування числиться вже з тим, що після упадку Дієнбієнфу приходить черга на Ганой, який партизани відріжуть від порту, і одинокою сполукою в майбутньому буде повітряний міст...

Вже нині відчувається у Ганой пригноблений настрій. З заходом сонця вулиці порожніють, а панцерні авта й танки виїздять на перехрестя підміських доріг.

Французи здають собі з того справу, що Дієнбієнфу тільки на короткий час відтягнув головні сили комуністів, і, що після упадку фортеці, доля Ганой буде вирішена. Кореспонденти влучно завважують, що не знати, скільки реґулярного комуністичного війська є вже тепер між самими мешканцями Ганой. Французьке командування числиться з тим, що коли комуністи заатакують місто, його населення відразу ж підніме повстання.

Один з американських кореспондентів порівнює теперішню ситуацію в Індо-Китаї до часів, коли Чіянґ Кайшек змагався з червоними ордами в Китаї, а Захід не міг рішитися прийти йому з належною допомогою і обмежувався порадами різної масти фахівців, між іншим і комуністичного попутчика, „спеціяліста" від далекосхідніх справ, проф. Латімора. Наслідки всіх тих „порад" не дали на себе довго чекати. Така сама доля готова зустріти в найкоротшому часі Індо-Китай, коли Захід не рішиться на негайну і велику допомогу французьким і льояльним в'єтнамським військам. Коли ж юнійні війська скапітулюють, то їхнє місце негайно займуть „китайські добровільці", яких зосереджено біля північних кордонів Індо-Китаю коло 30 дивізій.

Б. Ржепецький

АВСТРАЛІЙСЬКІ ЛИСТИ

(8)

Відвідини мали виїмкове політичне значення. Це виступає в пресі, в парляментських промовах всіх політичних партій за вийнятком комуністів, які лише відважилися на промовчання цієї події.

Передусім, відвідини затіснили зв'язок Австралії з Англією й цілим Комонвелтом.

Для австралійців королева перестала бути якоюсь мітичною постаттю, підданими якої вони є, а стала живою, молодою й приязною королевою, що цілком підійшла до австралійського життя. Перестала бути лише королевою Британською, а стала ще й королевою Австралії".

Відкриваючи засідання Федерального Парляменту в Канбері, королева сказала:

„Перший розділ Конституції Австралійської Спільноти встановлює, що законодатна влада належить парляментові, який складається з королеви, сенату й палати репрезентантів. Тому я звертаюся до вас, не як королева здалека, а як ваша королева, частина вашого парляменту... Й в тому розумінні ви є моїми колеґами, приятелями й дорадниками. Це є великі інституції — суверенність парляменту, демократична контроля уряду й справедливий безсторонній вимір справедливости. Вони існують в кожній частині великого королівства, де називають мене королевою... З Божою поміччю я не лише управляю, але й служу... То не є лише традицією моєї родини, але, вірю, в тім полягає новий характер Британської Корони".

У відповіді прем'єр федерального уряду сказав:

„Всі ми узнаємо нашу пошану й обов'язок нашої приналежности... Наша королева допомогла нам найкраще зрозуміти, що покора й гордість можуть існувати разом... Бути підданими такої королеви, як наша, не є ознакою пониження, а ознакою чести. Ми є горді бути членами її парляменту й будемо так провадити наші справи, щоб королева якою ми гордимося, була горда з нас"...

Лідер опозиції п. Еватт підкреслив, що королева більш, ніж виконала сподівання її народу, — а уділ королеви в праці парляменту створює стислий зв'язок королівської родини з Австралією.

Було місце й на приязну демонстрацію у відношенні до ЗДА, де відкрито пам'ятника поляглим американським воякам. „Згідно з почуваннями всіх австралійців, королева висловила в імені австралійського народу подяку за поміч Америки у війні, радіючи, що помітно розвивається дружба Австралії з могутнім сусідом на Пацифіку".

Промова ця була спрямована проти англофобів у нашім краю, які твердять, що Австралія може утримати й поглибити дружбу з ЗДА лише коштом наших традиційних зв'язків з Британією. „Це — далеке від правди", коментує „Дейлі Телеграф".

Ще не закінчилися відвідини, як в пресі й парляментах висунули не лише питання наступних відвідин, які мають бути якнайхутчій і якнайдовше тривати, — але підняли конечність будови в Австралії постійної резиденції, де будуть мешкати королева й члени королівської родини. Федеральний парлямент однодушно схвалив — в засаді приступити до реалізації цього наміру; резиденція мала б коштувати коло пів мільйона фунтів. Бож королева Австралії, коли перебуває тут, не є вже гостем, а — у себе в дома.

„Сідней Морнінґ Геральд", прощаючи королеву, підкреслив „глибоку пошану й сердечність, з якою постійно вітали королеву великі товпи народу, що звичайно не любить виявляти своїх почувань. Якими смішними видаються тепер попередні побоювання, що королева зле зрозуміє стриманість австралійців..."

Ідея королеви Австралії стала більш реальною не лише для австралійців та для самої королеви, але й для широкого світу. Ніщо не могло довести краще факту існування найбільш дивної й нелогічної інституції Британської Спільноти Народів — як признання великими вільними державами спільного суверена...

Треба сподіватися, що відвідини викличуть в Англії більше зацікавлення найстаршим учасником Комонвелту на Пацифіку. Спеціяльні проблеми Пацифіку трудно розглядати в дійсній перспективі з *Лондону*, а краще — оглядати їх з Англії.

В „Австралійському Квартальнику" знаходимо також цікаві зауваги в зв'язку з відвідинами:

„Британська Спільнота від певного часу є в стані переходовім.

Тепер це вже не Британська Спільнота Народів, а Спільнота Народів, що добровільно визнає британського Суверена, як Голову Асоціяції..."

Приточують думку одного з англійських вчених, проф. Фішера, який, м. ін. висловлюється: „Що сталося б з льояльністю до Комонвелту таких держав, як Канада, Нова Зеляндія й Австралія, які не мають надзвичайного сентименту ані до Матері Парляментів, ані до Давнінґстріту (осідок англійського прем'єра)... Об'єднує їх всіх лише корона..."

Слід тут приточити рівно ж слова пок. короля Юрія VI в останній різдвяній промові:

„Кожний з нас має свої власні думки... Але мусимо зрозуміти, що різниці думок — це не є сварка... і прикладом взаємного зрозуміння є толеранції... є велика й різнородна родина Британської Спільноти Народів..."

Далі „Пікчер Пост" конклюдує: „Імперіялізм в старому значенні цього слова вже в цілому світі є в відвороті... з вийнятком Совєтів, які тому відгородилися залізною заслоною, щоб стосувати той імперіялізм у відношенні до неросійських совєтських республік і своїх сателітів... Імперіялізм... якого ще не було в світі".

Та не лише світла були при королівських відвідинах, не бракувало й тіней, хоч не було їх багато.

Виникнув правдивий конституційний спір. Як відомо, Австралія складається з окремих держав — стейтів, які мають розмірно широку незалежність. Коли королева ступила на австралійську землю в Сіднеї, прем'єр уряду Ню Савт Велз — став одиноким господарем і „ласкаво" згодився, щоб прем'єр федерального уряду — Мензіс — лише мовчки „неофіційно" привітав королеву, бо тут, мовляв, не є його територія.

Політичні чинники пробували полагодити той спір, але прем'єр стейту „не піддався", „витиснув" федерального прем'єра зі свого стейту, і так невідлучно супроводив королеву, що аж викликав нарікання збоку партійної преси.

Був конфлікт капелюхово-убраневий, який головно відбився в пресі і в парляменті. Опозиційна робітнича преса закинула федеральному прем'єрові, що він „сноб", бо одягає — на думку декого непотрібно — високого капелюха й візитовий стрій. Не думайте, що це дрібниця: за кілька тижнів — вибори, і нещасний капелюх з смугастими штанами використовуються вже в передвиборчій боротьбі. Прем'єр мусів досить широко відповісти, наводячи приклад, як його свого часу в Лондоні не впустили на якесь зібрання, бо був убраний занадто „звичайно", а не в візитовім строю. Газети підкреслювали, що високий капелюх ще не значить, що хтось „хоче показати свою приналежність до вищих сфер" і т. п.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Вол. Дорошенко

ЖИТТЬОВИЙ ШЛЯХ ЮРІЯ ТИЩЕНКА-СІРОГО

(2)

Про своє перебування і працю в Києві оповідає Сірий у низці своїх статтей, як от: 1) „Київ" — „Літер.-Науковий Збірник", Ганновер 1946, 2) „Книгарні ред. Літ.-Наук. Вістника", „Науковий Збірник" УВАН, Том II, Ню Йорк 1943, присвячений книгознавству, що недавно появився, 3) „Перші українські масові політичні газети", — „Літ.-Наук. Збірник УВАН", Том I, Ню Йорк 1952, 4) „Із спогадів про українські видавництва", — „Українські Бібліологічні Вісті" УВАН, I, Авгсбург 1948, і 5) „З моїх зустрічей", — „Літ.-Наук. Збірник", II, Ганновер 1947 і III, Коріген-Кіль 1948.

На Україну виїхав Покійний, як австрійський громадянин, на пашпорт знайомого галичанина Павла Лаврова.

Прибувши 20 вересня 1907 р. до Києва, почав працювати в редакції „ЛНВ", а заразом узявся за організацію поширення українських книжок, і незабаром відкрив у Києві книгарню під фірмою редакції „ЛНВ", а згодом повідкривав такі самі книгарні у Харкові й Катеринодарі. На ділі були це філії львівської Книгарні НТШ, але перед російською владою фігурували, як книгарні „ЛНВ".

Надаючи великої ваги лектурі для дітей і юнацтва, Сірий започатковує в Києві свою діяльність саме на цьому полі в часописах для молоді й дітей, що їх редагувала Олена Пчілка — „Рідний Край" і „Молода Україна". Першою його популярною народопросвітньою книжкою була брошура „Про світ Божий", яку він зладив для видавництва Череповського.

В 1909 р. провадив Тищенко популярне видавництво проф. Олександра Грушевського „Лан", яке власне з його ініціятиви мало дві окремі серії — для дітей і для юнацтва. Тут містить Сірий свої оригінальні й перекладні твори, як от „Життя рослин", „Крим", переклади з Кіплінґа („Джунглі", й „Неллі й Патраш") та з Сетон-Томсона („Сім'я лисів").

Список видань „Лану" подав Покійний у своїй статті про це видавництво в ч. 1. „Українських Бібліологічних Вістей", до яких я й відсилаю цікавих.

Рівночасно провадить він і засновані проф. Михайлом Грушевським політичні тижневики для народу — „Село" (1909-1910), а по припиненні його царською адміністрацією — „Засів" (1911-1912). В цих обох часописах був і я постійним співробітником, поміщуючи в кожному числі дописи про культурне, громадське й політичне життя західньо-українських земель, що входили в склад Австро-Угорської монархії, здебільшого під різними псевдонімами (В. Білоцерківець, В. Лікаренко, Ладим, Журба тощо). З цього приводу нам не раз доводилося обмінюватися листами. Царат люто переслідував згадані часописи, конфіскуючи їх, накладаючи грошові кари, не допускаючи до читачів, і Грушевський врешті відмовився видавати „Засів". Останній річник цього часопису видав уже сам Тищенко, але вкінці й він мусів припинити дальше видавання під ударами адміністрації.

Близько стояв Сірий і до заснованого в 1909 р. органу „молодих" — „Українська Хата", де головну скрипку грав Микита Шаповал, а близькими співробітниками були Павло Богацький, Микола Федюшка - Євшан та інші.

У 1911 р. разом із Вол. Винниченком, що тоді нелеґально перебував у Києві, та Левком Юркевичем заснував видавництво „Дзвін". У цьому видавництві випускає в світ першу збірку драм Лесі Українки, твори Винниченка й інше.

У 1912 р. це видавництво розпочинає видавати марксівський місячник „Дзвін", до редаґування якого запрошено Вол. Левинського. Про „Дзвін" та його видання див. спомин Покійного в ч. 1 „Укр. Бібліологічних Вістей").

В листопаді 1912 р. я, користаючи з виїзду представників Галицької України на похорон Миколи Лисенка, відвідав Київ і при цій нагоді познайомився з Тищенком і якось відразу з ним заприязнився. Тепер навіть уже не пам'ятаю, коли ми перейшли з ним на „ти". Треба сказати, що Покійний був, як кажуть поляки, „приємний в обцованню" і з ним було про що побалакати й пожартувати. Відзначався він великою спостережливістю, як про це свідчать його характеристики Ів. Нечуя-Левицького, Ол. Бородая, якого так дотепно змалював Винниченко в оповіданні „Умірковаиий і Щирий", Олени Пчілки й Вол. Перетца, книгаря Василя Степаненка, поетів Олеся й Гр. Чупринки, Євг. Чикаленка, цензора Опатовського, д-ра Івана Джиджори та ін.

Я бував тоді не тільки в книгарні „ЛНВ", яку він провадив, але також у його помешканні на котрімсь там поверсі величезного будинку проф. М. Грушевського на Паньківській вулиці. („Паньківською" вулиця названа на честь Панька Куліша, а сусідня Тарасівська — на честь Тараса Шевченка — так хитрі малороси, гласні Міської Ради, вшанували цих великих українців).

Тищенко був уже тоді жонатий — не тямлю вже, чи під своїм справжнім іменем, чи як „Лаврів" — і, як я вже згадав, жив із дружиною й малим синком, що був тоді ще в колисці, в будинку Грушевського. Помешкання його було прибране українськими килимами й рушниками та різними виробами українського народного мистецтва. Тищенко під цим оглядом був вірним послідовником М. Грушевського й Вас. Кричевського, що займав цілий поверх у згаданій озії Грушевського. Вони, як знаємо, запопадливо збирали всяку українську старовину: килими, рушники, ікони, скляні вироби („ведмедики", пляшки тощо), а також вироби сучасного народнього промислу (миски, свистуни, тикви тощо). І Юрій Пилипович у міру своїх спроможностей ішов їх слідами. Та мене, як книжника, особливо цікавили різні раритети його книгозбірні, між якими були справжні білі круки, як ось відбитки українських творів чи етнографічних матеріялів, вдрукованих по різних „Ґуберніяльних" та „Єпархіяльних Відомостях" старого часу, й незанотовані в жадній українській бібліографії. Ці рідкі друки попадали в його руки, як шефа заснованих ним ккнигарень, від різних людців, що приносили йому на продаж. Він їх скуповував для власної книгозбірні,

(Продовження буде).

Вступайте в члени УНСоюзу!

Микола Понеділок

„ОЙ ВИДНО СЕЛО"

Нещодавно прислали більшевики до Америки нову партію грамофонових платівок. Серед них уже нема жадної платівки, де б оспівувалося „геніяльність" померлого „батенька" та його дорогих і рідних вус, чобіт і шинелі. Натомість є з десяток платівок, де згадуються такі романтичні речі, як свиноферма, болотоочищувач і довгоносик на буряковій плянтації.

Особливу ж увагу звертає на себе платівка Апрелівського заводу під числом 11.669. Наліпка на платівці голосить: „Пісня „Ой видно село" — у виконанні Івана Паторжинського в супроводі оркестри народних інструментів під керівництвом Осипова."

Вдивляємося — може хоч маленькими буквами десь написано, чия то, властиво, пісня, хто її написав, хто поклав на музику?? Марні зусилля! Хоч в побільшене скло дивися — не знайдеш на наліпці автора... Граєте платівку — і не вірите своїм вухам... Несуться безсоромно спотворені слова:

Ой видно село, широке село
Під горою.
Ой там ідуть стрільці,
[червонії стрільці
До бою.

Широковідому по всій Україні пісню большевики зфальшували і поставили на службу своєму червоному війську, пісню, правдиві слова якої знає кожна українська родина в Західній Україні.

Невмирущу стрілецьку пісню:

Ой видно село, широке село
Під горою.
Ой там ідуть стрільці,
[СІЧОВІЇ стрільці
До бою...

большевики переробили на свій червоний лад. Переробили з спритністю досвідченого злодія, бо не написали, де і в кого слова та музику вкрадено.

Стрілецьку пісню „Ой видно село" написав і поклав на музику відомий всій Західній Україні січовий стрілець Лев Лепкий, брат письменника Богдана Лепкого, твори якого, до речі, большевики забороняють не то що читати, а навіть згадувати.

„Ой видно село" написано в 1916 році, незадовго після організації відділу Січових Стрільців. Пісня блискавкою облетіла українські землі і міцно засіла в пам'яті людей, бо в ній всі відчули подув свіжого вітру, — заклик до волі, до самостійного життя.

З піснею „Ой там ідуть стрільці, січовії стрільці до бою" пов'язані найсвітліші сторінки української історії, бо з нею, з цією піснею, український вояк-лицар боровся з різними ворожими навалами, а в першу чергу з комуністичною. Большевики усвідомили собі, що пісню „Ой видно село" — пісню шляхетних змагань і волі знищиш не забороною співати її, не промовчуванням в пресі та радіо, бо вона глибоко ввійшла в серце українця і злилася в одне ціле з його споконвічним прагненням до свободи... І вони використали підступнішу методу — зфальшували пісню, замість рідних українському серцю Січових Стрільці втиснули осоружних червоних стрільців, хоч відомо, що в той час, коли родилася пісня, в 1916 році, не було ніяких червоних стрільців, бо тоді ще не було взагалі ніякої червоної влади ані навіть червоних вождів. Спотворену на комуністичний лад українську пісню большевики оздобили червоною зіркою з серпом та молотом і переслали до Америки, як чергову большевицьку агітку. Зроблено за типовим розрахунком злодія: — „Вкрадене не продавай серед своїх, бо впізнають — посилай ліпше за океан".

Не врахували большевики лише одного — що за океаном в Америці живуть тисячі українців, які в часи боротьби України з ворогами співали правдиві слова цієї пісні і вчили дітей своїх співати. В Америці живе і автор пісні „Ой видно село" — Лев Лепкий, в якого большевики її вкрали і перефальшували. Спотвореною платівкою він, автор пісні, з'ясовує тепер американцям, якими ганебними методами користується большевизм в пропаґанді.

У „Великій совєтській енциклопедії", в дев'ятому томі, під кличем „Злодійство", стоять такі слова:

„Злодійство — один з видів крадіжок, тобто протизаконного вилучення в свою користь чужого матеріялу. В Радянському Союзі злодійство серед громадян суворо карається".

Шкода, що не написано там про основне злодійство — злодійство самої совєтської держави. Адже ж вона обкрадає в однаковій мірі всіх: робітників, селян, науковців, артистів і, як бачимо, письменників та композиторів. Хоч про ці безчинства Україна під ярмом комунізму не може сказати, зате українці у вільному світі про них інформують чужинців.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

1). **Нові Відділи.** Організаційне життя Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці зростає. Збільшилось число членів Об'єднання, головно завдяки приступленню до нашої організації американських ветеранів українського походження, як теж постали нові Відділи в таких місцевостях: в Вофало (голова Відділу — п. Володимир Герасименко); в Рачестер (голова — д-р Франц Свістель); в Честер (голова — п. Іван Михайлів); в Ютика (голова — д-р М. Рабій).

2). **Третій Делеґатський З'їзд Вояків Українців у ЗДА.** Рішенням Головної Управи ОбВУА Третій Делеґатський З'їзд бувших вояків українців у ЗДА відбудеться у Филаделфії в суботу, 26. і в неділю, 27. червня 1954 року. Наради з'їзду відбуватимуться в залях Українського Горожанського Клюбу при вулиці Н. Френклін ч. 847, а репрезентаційне прийняття відбудеться в суботу, 26 червня ц. р. ввечері в залях Готелю Белв'ю — Стредфорд при вул. С. Брод. Під час того прийняття буде теж мистецька програма, як і офіційне відзначення нагородою ОбВУА найкращого українського абсольвента американської старшинської школи.

3). **Загальний З'їзд Українського Воїцтва** получений разом із третім Делеґатським З'їздом ОбВУА. Тож і в ті самі дні, 26. і 27. червня ц. р. до Филаделфії прибудуть всі українці, які були членами українських збройних сил, чи теж інших заприязнених армій, щоб гідно відзначити припадаючі в цьому році військові роковини, а саме:

а) Сорокріччя Українських Січових Стрільців; б) 35-річчя Зимового Походу; і в) Десятиріччя виступу I. Дивізії УНА.

На цей загальний з'їзд українського воїцтва Управа ОбВУА запрошує всіх членів ОбВУА та й усіх колишніх українських вояків, щоб заманіфестувати перед світом про те, що українці перші почали війну з большевиками. Щоб уможливити нашим воякам побут у Филаделфії, господарський референт подбає про розміщення їх по домах наших членів. Тому проситься всіх тих вояків, які не зможуть заночувати в готелях і хотіли б скористати з гостинности наших филаделфійських членів, зголосити про це негайно на адресу Головної Управи у Филаделфії:

United Ukrainian War Veterans
866 N. 7th St., Phila 23, Pa.

На цю адресу просимо теж писати у всіх справах, зв'язаних із З'їздом.

Управа Об'єднання б. Вояків Українців.

АКТИВІЗАЦІЯ СОВЄТСЬКИХ НАУКОВИХ КОЛ

(Закінчення зі стор. 2)

рема в ЗДА) звернулася в напрямі досліджування не внутрішніх психічних процесів, недоступних для вгляду сторонньої людини, але в напрямі поведінки, яку всякий може бачити. 2) Всі психічні процеси дослідники намагалися звести до фізіологічної бази, сподіваючись, що з часом можна буде на підставі докладного вивчення фізіологічних функцій людини передбачити її поведінку. 3) Виходячи із заложень фізіології, психологи-матеріялісти уважали людину не за органічну цілість, а за суму конкретних клітин і вслід за тим за суму певних сталих і незмінних здібностей до сякої чи такої поведінки. Вони думали, що на підставі певних витворів людини (напр., запам'ятання певної кількости чисел, беззмістових складів, геометричних фігур) можна досліджувати й характеризувати саму здібність (в конкретному прикладі: пам'ять). Засобом для досліджування здібностей мали бути відповідні проби (тести), при чому йшлося про докладне „математичне" окреслення степеня здібности даної людини у даній ділянці.

Новіша психологія давно спростувала ці всі твердження, але характеристично, що саме з уст „матеріяліста" Смірнова почули учасники, що полем дослідження психології є не що інше, як свідомість, що совєтська психологія неґує фізіологічну психологію, і що вона передусім звертається проти тестів. Людина не є статичним єством. і тому не можна „міряти" її здібностей, які залежать від тисяч умов, але людина є динамічним центром, який постійно прямує в якомусь напрямі. Ці твердження були дуже цікаві для пізнання стану, чи пак еволюції психології у Совєтах (точніше еволюції в напрямі, що в ньому віддавна йде психологія в Европі), але ніяк не можна було зрозуміти, чому присутні ці твердження приймали як своєрідне „об'явлення". Також нічого нового по суті не вносило твердження Смірнова, що найкращим засобом виховання є відповідно унапрямлюване середовище, а не індивідуальний вплив виховника. Це правда, що, власне французи чи не найбільше вперто тримаються саме фізіологічної психології, і що тому деякі твердження Смірнова для них могли звучати свіжо, але вражати мусить відгородження французів від тих психологічних осередків, для яких „об'явлення" совєтської психології є давно перейденим етапом. А щодо „теорії середовища", то саме вона для французів не повинна б звучати сенсаційно, коли вони могли б мати своєрідні претенсії на право „першенства".

Поруч із наївним захопленням багато було накликів до співпраці і радости з того, що Схід ласкаво зволив „розкрити своє обличчя". Ця радість з особливою силою проявилася на заключному засіданні, коли підбивано підсумки Конґресу. Цікаво, що на цьому засіданні за президіяльним столом сіли поруч з Валльоном, як предсідником, на всіх вісім членів Президії аж три представники з-поза залізної заслони (всі в червоних краватках): росіянин, поляк і чех. При тому треба пам'ятати, що поза представниками трьох країн з-поза залізної заслони було на Конґресі репрезентованих 26 інших народів. Ще більша диспропорція була між числом учасників: з-поза залізної заслони було 5 осіб на всіх 568.

Упривілейовання совєтської делеґації доходило часом до смішних форм. Напр., найважливіші доповіді були читані на засіданні третьої Секції (всі їх відчитали делеґати з-поза залізної заслони). Тому на засідання цієї Секції була призначена найкраща конференційна заля. Совєтська делеґація на кожному кроці підкреслювала своє специяльне становище. Перед Конґресом з'явилася циклостильною технікою видрукувана книга з резюме (в французькій мові) доповідей, що мали бути прочитані на Конґресі. Між цими резюме бракувало доповідей науковців з-поза залізної заслони. Натомість перед доповідями Смірнова і Менчинської роздано спеціяльно видрукувані брошурки (накладом Академії Педагогічних наук в РСФСР) з резюме їх доповідей в російській, французькій і англійській мовах.

Зрештою сам плян совєтської „мирної" офензиви міг би бути зовсім байдужий, якщо б його розцінювано так, як він на те заслуговує: мирна офензива — це тільки відворотна сторона „холодної війни". На жаль, непокоїти мусить застрашлива легковірність „Заходу". Ми розуміємо бажання миру, зумовлене двома світовими війнами, але не розуміємо, як можна надіятися, що мир окуплюється послідовними уступками.

І в зв'язку з тим нове завдання української еміґрації: коли в найближчому майбутньому будемо свідками поновного проникання совєтських представників в різні інтернаціональні об'єднання під плащиком „мирної" співдії, мусимо заздалегідь розкривати справжні наміри висланців Росії і витягати на яву приховані пружини. В тотальній системі наука — це тільки один сектор дії, підпорядкований одному дисопозиційному осередкові: політичному, аґресивному й імперіялістичному. Якщо Захід не навчиться того бачити, тоді не можна йому ворожити успіхів у поборюванні комунізму.

Правда, треба сказати, що американці виявили доволі поважну резерву до цього Конґресу, зрозумівши, мабуть, заздалегідь властиві цілі цієї по суті політичної імпрези. Про це може свідчити в першу чергу дуже мала участь американців у Конґресі (тільки 6). Взагалі аналіза статистики учасників кидає дещо світла на куліси Конґресу. Французи становили 68% всіх учасників Конґресу. На 137 зголошених доповідей 75 виголосили французи. Таким чином, не зважаючи на те, що на Конґресі було заступлених 29 націй, закордон був насправді заступлений слабо, і Конґрес був режисерований для конкретної цілі французькими колами психологів, які є назагал, як згадано ліво зорієнтовані. Слабе заступлення закордону ще більше впаде в очі, коли додамо, що переважна більшість гостей походила з трьох сусідніх держав: Бельгії (63), Німеччини (33) і Італії (23).

МУЗИЧНІ СТИПЕНДІЇ ДЛЯ НОВОКАНАДІЙЦІВ

Обдаровані таланом новоканадійці, які є зацікавлені в музичній кар'єрі, одержать стипендійні допомоги від „Роял Консерваторії оф Мюзік" у Торонті. Д-р Едуард Джансон, голова ради директорів тієї консерваторії, запрошує батьків-новоканадійців вислати своїх дітей до школи на спеціяльний іспит, що відбудеться перед іспитовою комісією, складеною з чільних членів того музичного інституту. Д-р Джансон (був колись головним менаджером нюйоркської „Метрополітен Опера) заявив зокрема, що „серед наших новоканадійців є чимало талановитих дітей і ми хотіли б, щоб вони дали свій вклад в музичне життя нашої країни".

„Канадійська Сцена".

● Голова релігійної секти, що об'єднує найбільше число в'єтнамців (Індо-Китай), звернувся з закликом до комуністичного ватажка Го Чі-мінга, щоб він замирився з лідером націоналістичного табору Бао Даї, бо обидва вони, мовляв, боряться за самостійність В'єтнаму, „за що в'єтнамський нарід вдячний обом".

НІОДНА КУЛЬТУРНА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБІЙТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Другий Відділ ООЧСУ відзначає 25-ліття ОУН.

Дня 3 квітня 1954 р. на Ширших Святочних Сходинах ООЧСУ в Ню Йорку відзначено знамениту дату в історії українських змагань за державність. Сходини відкрив голова відділу Мик. Комарницький, з'ясовуючи коротко передісторію Віденського Конґресу із 1929 р., на якому створено ОУН. Після вшанування пам'яти всіх героїв ОУН вставанням з місць й однохвилинною мовчанкою, святочне слово виголосив д-р Петро Мірчук — містоголова Гол. Управи ООЧСУ. Доповідач яскраво представив присутнім правдиву причину постання ОУН, головні її цілі, як реакцію й противагу угодовській концепції, польонофільській, радіянофільській й т. п., що сильно нуртувала в Західній Україні в той час. Яскраво представлено швидке темпо росту ОУН в його безкомпромісовому змагу із окупантами України за відновлення Самостійної Соборної Української Держави, ріст того українського активного аванґарду, що знайшов широку піддержку українського народу.

ОУН, ідучи дороговказом його основоположника полк. Е. Коновальця, після його трагічної смерти, здає іспит зрілости 1939 р. на Карпатській Україні, де протиставиться одверто німецькому імперіялізмові й мадярам збройно, а під час другої світової війни активною боротьбою проти гітлерівського і большевицького загарбників. Завдяки ОУН в 1942 р. створюється збройне рам'я українського народу, леґендарна УПА, що в своїх радях гуртувала бійців всіх поневолених народів СССР, та дала почин до створення в 1943 р. АБН-а, який під цю пору має міжнародне значення в поборюванні російського світового імперіялізму. Також завдяки ОУН Воююча Україна виломила свій політичний провід УГВР в 1944 р., який керує визвольною боротьбою в Україні

Про події, що недавно заіснували в Мюнхені в зв'язку із останніми повідомленнями з краю про полагодження конфлікту між ЗЧ ОУН та опозицією з під стягу ЗП УГВР, доповідав проф. Ів. Вовчук, голова головної управи ООЧСУ, даючи відповідну оцінку тим подіям.

Учасник.

Торонто, Канада

Річні і Загальні Збори Куреня Братства Карпатських Січовиків.

Дня 4 травня відбулися в Українськім Національнім Домі (297 Каледж вул.) річні Загальні Збори Куреня Братства Карпатських Січовиків у Торонті під предсідництвом Миколи Петрука, голови, й інж. Шанти, секретаря, та почесного предсідника д-ра С. Росохи. Збори відкрив курінний Василь Тимко, який також подав звіт за останній діловий рік Куреня Братства. Зі звіту виходило, що Управа Куреня влаштувала Свята Карпатської України в Торонті місто і на західнім Торонті, відбувала членські сходини та свої засідання і допомагала Центральному Проводові Братства в його праці. Члени Управи брали участь у різних ділових комітетах національних імпрез, які влаштували об'єднано українські ветеранські організації в Торонті, як теж у справі переводжування збірок на допомогу українським інвалідам спільно з ГУ УСГ та Фондом Допомоги Канади. Курінь має свого представника в Екзекутиві Відділу КУК, як теж представників у спільному ветеранському комітеті та ЮКВІ (СУКВА), тобто в Союзі Українських Канадійських Ветеранів, включно їхнього з'їзду в Отаві. По дискусії над звітами виголосив доповідь Голова Центрального Проводу Братства Карпатських Січовиків д-р С. Росоха про організаційний стан і найблихчі завдання Братства, де особливо підкреслив, що до Проводу все ще напливають нові приголошення за членів, що показує на живучість організації. Братство сталося на IV З'їзді КУК складовою організацією КУК, а курені Братства мають своїх представників в Екзекутивах Відділів КУК. II. Делеґатський З'їзд Братства відбудеться в днях 9—10 жовтня 1954 в Торонті.

До нової Управи Куреня вибрано: Петро Ігнатко — курінний, М. Олексик, — заступник, Петро Баєр — секретар, Михайло Цар, Михайло Михалишка та Олександер Янко — члени. Контрольна комісія: інж. Василь Бора, Микола Петрук та Іван Киртиця. Представник до Осередку ветеранських організацій: Василь Тимко, делеґати на збори відділу КУК д-р С. Росоха і Мих. Цар.

Найближчі завдання Куреня: Активізація організаційної роботи, освідомлююча праця серед закарпатських українців попередніх еміґрацій і активна співпраця з іншими українськими національними і релігійними організаціями в Торонті.

В. Т.

Балетна Студія „Аполлон". Дипломований професор-балетмайстер Анна Заварихина, що нещодавно приїхала з Европи до Торонта, відновила, колись відому в Парижі балетну студію „Аполлон". Навчання проходить в залі „Просвіти" (140 Бетирст) при асистенції її сина артиста — хореографа Ярослава Заварихина, що у свій час на запрошення диригента Божика роз'їждав по містах Канади з капелою бандуристів, прикрашуючи танцями закінчення їхньої програми.

Проф. Анна Заварихина має в студії „Аполлон" коло півсотні учнів. Навчання проходить систематично (понеділок, середа, п'ятниця). В програмі-студії — ознайомлення з першими вступами до клясичного балетного мистецтва. Одночасово проходить підготовка наших національних танків.

Під час з'їзду СУМ-у, що відбудеться в Торонті, проф. Анна Заварихина думає познайомити глядачів з першими початками успіхів. Великий балетний вечір, супроводжений танками всіх жанрів і епох, студія „Аполлон" плянує дати на початку осени в одному з найкращих театрів Торонта. Студія має в своєму розпорядженні костюми, які були відзначені на міжнародній виставці хореографії в Парижі, як найбільш вдосконалені і артистичні.

Проф. Анна Заварихина тішиться, що серед учнів (діти від 6 до 14 років) є високообдаровані таланти, які при добрій підготовці можуть похвалитися і перед чужинцями своїми небуденними успіхами.

Три-ко.

● **В місцевості Слїпі Ай** в стейті Міннесота четверната Сайферт святкували 4-роковини народження. Коли вони народилися всі четверо важили 14 фунтів, тепер Моніка важить 28, Марія — 30, Марта 31, а Мікел — 34 фунти.

● **Ірвінґ Стейн та Герольд Геррісон**, два професори Вейнського університету, відмовилися відповідати перед Конґресовою Комісією для дослідження протиамериканської діяльности на запити, чи є вони комуністами. Президент університету звільнив цих професорів.

● **Летун Ног Кум Сок**, який перелетів був із совєтським МІҐ-ом до Південної Кореї і дістав за це 100,000 долярів, прибув на однорічні студії до ЗДА і заявив, що в Північній Кореї було більше російських як корейських летунів.

● **Д-р Герві Томпкін заявив**, що в 1960 році в ЗДА буде коло 600.000 воєнних ветеранів, хворих на різні умові недуги. Він домагається збільшити видатки на лікування, яке повинні перебрати цивільні шпиталі, бо державну допомогу для ветеранів зменшено.

РОЗШУКИ

Дмитро Кочерка пошукує свого сина **ІВАНА КОЧЕРГА**, років 28, який до 1945 р. перебував в Німеччині, в Верліні. Хто знав би дещо про нього, прошу подати вістку на адресу:

DMYTRO KOCHERHA
520 E. 11 St., New York 9, N. Y.
U.S.A.

Пошукую свого брата **ОНУФРІЯ КОВЦИНЮК**, родом з села Костинець, Буковина. Останньо як мені відомо перебував з дружиною і 2 дітьми у Ню Йорку під ч. 98½ E. 1 St. під зміненим іменем, **Іван Бремен**. Хто б знав про нього, або він самий, прошу зголосити до:

IVAN KOSTYNIUK
210 B Montgomery Avenue,
Timmins, Ont., Canada

Вступайте в члени У. Н. С.

АВСТРАЛІЙСЬКІ ЛИСТИ

(Закінчення зі стор. 2)

Були слушні закиди, що плян відвідин був уложений так, щоб якнайбільше людей побачили королеву, а не щоб королева побачила якнайбільше Австралію; що було забагато прийнять та балів, на які звичайним смертельникам дістатися було трудно, а „в цей демократичний вік суверен належить народові"; що, напр., поминули багато людей і організацій при всяких урядових запрошеннях, які робилися під політичним кутом зору. На цьому, здається, потерпіли й ми: українська жіноча організація опинилася в числі вісьмох австралійських, яких не запросили. Були й інші випадки, напр., дружина прем'єра Тасманії заплуталася в балевій сукні й впала, — але це все дрібні справи, які вже забуваються.

Годиться сказати ще про відношення до Австралії, в зв'язку з відвідинами, англійської преси. Воно викликало серед австралійців багато узасадненого жалю. Австралійська преса уважно відмічала не приємні, а може й образливі зауваги декотрих кореспондентів.

„Сідней — це велике село, де злі манери приймаються за демократичні... Натовпи народу розірвали кордони... Затримували вісім разів королівське авто... Небезпека для королівської пари від натовпу... Дикі люди... Певне в перший раз в своїм житті королеву вітали криками: „яка ви — гарна"... Підкреслювали „зле виховання" натовпів і т. ін.

Це, вправді, було спочатку, поки кореспонденти з Англії не придивилися до австралійців і їх способу життя. Пізніше вже англійська преса осудила деяких своїх кореспондентів, які так інформували англійських читачів про Австралію, як бавили їх видуманими „сенсаційними" новинками. Англійська преса відзначає, що одним із наслідків королівської візити є збільшене зацікавлення англійців можливостями іміграції до Австралії.

Вкінці мусимо відмітити й про участь українців в королівських відвидинах. Не була вона, може, дуже ефектовною, так, як би нам хотілося, але була дуже вимовною, як на австралійські відносини...

Спочатку австралійські організації, що опікуються новими іміґрантами, висловилися проти того, щоб вони виступали при відвідинах, як окрема група. Треба було довгих дискусій, щоб, врешті, згодилися, аби в імені нових іміґрантів був складений королеві окремий привіт. Визначено вісім осіб — по дві від чотирьох національностей (українців, мадярів, словаків і чехів). Їх запросили на ґарден-парті в Сіднеї 18 лютого 1954 р. і в імені 200 тисяч нових іміґрантів п. Процюк, голова стейтової Управи Союзу Українок Австралії,була представлена дюкові Единбурґу, якому склала привітання королеві від іміґрантів, які, хоча прив'язані до своїх батьківщин, будуть її льояльними підданими.

Дюк подякував і обіцяв ці слова передати королеві.

Не треба хіба додавати, що „новоіміґрантська" преса цілком цей факт зіґнорувала (певно, з огляду на те, що розмовляла з дюком не представниця їх народу), а одна лише згадала, що „було б втратою часу" займатися справою „делеґації", до якої „наші родаки" не належали...

Кінець.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Т-во У. Н. Дому, відд. 316, повідомляє, що місячні збори відбудуться в четвер, 13 травня, у власнім домі при 831 Joseph Ave., о год. 8. веч. Проситься членів прибути на збори, бо є деякі справи до вирішення. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості, в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Магомет, предс.; П. Ковтун, кас.; В. Ґавриляк, фін. секр.; В. Гурянський, рек. секр.

CLEVELAND, O. — St. Mary's Lodge Branch 112 will hold their monthly meeting on May 16, at the St. Peter and Paul Church hall after the 3rd and 4th Mass. Please make every effort to pay up your dues particularly those who are in arears for several months. — S. M. Cooper, Sec'y.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, відд. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. травня, о год. 2. попол., в церковній залі. Проситься всіх членів явитися на зборах. Також звертаємо увагу довгуючим членам вирівняти свої залеглості, в противнім разі будуть суспендовані. — В. Колоданський, предс.; І. Деркач, кас.; А. Іванів, фін. секр.; В. Гречух, рек. секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Відділ 421 буде мати збори 15. травня о 8 год. в українській залі. — І. Наконі, пр.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

ТАРЗАН, ч. 3273. Її власний плян.

Після смерти останнього з групи чорних, Тарзан та його компаньйони стали перед королівською льожею під дике ревище юрби. Тарзанове ім'я вирізнювалося між всіми іншими.

— Моя королево! Цей варвар все ще живе, — пробурмотав Ерот. — Ще остання шанса — нехай би поборовся ще з трьома левами... або може з чотирма?

— Ви набридаєте мені, Ероте, — сказала Немона, встаючи на знак, що змагання закінчені. — Звільніть їх і приведіть Тарзана до мене в палац.